

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики
та організації роботи Верховної Ради України

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-56 E-mail: k_reglam@rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України», внесений народним депутатом України Крульком І.І. та іншими (всього 6 підписів) (реєстр. № 6340 від 22.11.2021)

Згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 24 листопада 2021 року (електронна картка документа (718987) Комітет на засіданні 1 грудня ц.р. (протокол № 91) розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України», внесений народним депутатом України Крульком І.І. та іншими (всього 6 підписів) (реєстр. № 6340 від 22.11.2021), на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам.

Метою прийняття цього проекту Постанови, як зазначено у пояснювальній записці до нього, є розслідування фактів можливих корупційних дій, які призвели до недоотримання доходів Державного бюджету України.

Відповідно до частини третьої статті 89 Конституції України, частини першої статті 1, частини першої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частини першої статті 87 Регламенту Верховної Ради України, Верховна Рада України для проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес, утворює тимчасові слідчі комісії, якщо за це проголосувала не менш як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України.

Комітет зазначив, що вимоги до складу комісії визначені положеннями статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частинами другою – п'ятою, сьомою та

восьмою статті 85, частинами другою та третьою статті 87 Регламенту Верховної Ради України.

Так, кількісний склад тимчасової слідчої комісії формується з урахуванням принципу пропорційного представництва депутатських фракцій (депутатських груп). Пропозиції щодо кількісного та персонального складу тимчасової слідчої комісії подаються депутатськими фракціями (депутатськими групами) у п'ятиденний строк з дня направлення до них звернення ініціатора (ініціаторів) утворення тимчасової слідчої комісії. У складі тимчасової слідчої комісії може бути представлено не менш як по одному народному депутату України від кожної депутатської фракції (депутатської групи). Якщо депутатська фракція (депутатська група) не запропонувала у встановлений строк представників для роботи в тимчасовій слідчій комісії, то комісія створюється без участі представників цієї депутатської фракції (депутатської групи).

Крім цього, Верховна Рада України приймає постанову про утворення тимчасової слідчої комісії, в якій визначає, зокрема, назву тимчасової слідчої комісії, її завдання і коло питань, що підлягають розслідуванню, кількісний і персональний склад тимчасової слідчої комісії, голову та заступника голови тимчасової слідчої комісії. На посаду голови тимчасової комісії не може бути обраний голова комітету. Голова тимчасової слідчої комісії, заступник голови та секретар комісії не можуть бути членами однієї депутатської фракції (депутатської групи).

Секретар тимчасової слідчої комісії обирається на першому засіданні тимчасової слідчої комісії із числа її членів шляхом таємного або відкритого голосування більшістю народних депутатів України від складу тимчасової слідчої комісії, затвердженого Верховною Радою України.

Положеннями частини восьмої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частини першої статті 14 Закону України «Про статус народного депутата України», частини сьомої статті 87 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що народний депутат України за погодженням з відповідною депутатською фракцією може бути обраний членом лише однієї тимчасової слідчої комісії.

1. Щодо змісту проекту Постанови (реєстр. № 6340 від 22.11.2021) Комітет зазначив наступне.

1.1 У назві та пункті 1 проекту Постанови вказано, що Тимчасова слідча комісія утворюється «з питань розслідування фактів можливих корупційних дій, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України».

Комітет звернув увагу на те, що 24 квітня 2020 року Верховною Радою України було утворено Тимчасову слідчу комісію з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України (Постанова Верховної Ради України № 568-ІХ), основне завдання якої є тотожним та поглинається підпунктом 1 пункту 2 проекту Постанови (реєстр. № 6340 від 22.11.2021).

Крім цього Комітет зазначив, що згаданою Тимчасовою слідчою комісією було підготовлено та внесено до Верховної Ради України звіт про виконану роботу, який не розглянуто Верховною Радою України, а відтак і рішення щодо пропозицій Тимчасової слідчої комісії, відносно того яким чином мають бути використані висновки Тимчасової слідчої комісії, не було прийнято (проект Постанови Верховної Ради України реєстр. № 5424 від 04.11.2021, доопрацьований).

1.2 Комітет звернув увагу на невідповідність назви проекту Постанови (реєстр. № 6340) його змісту.

1.2.1 У запропонованій редакції назви проекту Постанови, відповідно до якої пропонується утворити Тимчасову слідчу комісію «з питань розслідування фактів можливих корупційних дій, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України», є певна правова невизначеність, оскільки у підпункті 1 пункту 2 проекту Постанови Тимчасовій слідчій комісії пропонується здійснити розслідування можливих корупційних дій, зокрема, «посадових осіб Державної податкової служби України та Державної митної служби України», а також йдеться про «дослідження» фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

1.2.2 Крім того, у назві проекту Постанови зазначено, що розслідування Тимчасової слідчої комісії підлягатимуть факти «можливих корупційних дій, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України». Проте, у підпункті 1 пункту 2 проекту Постанови визначено одним з основних завдань Тимчасової слідчої комісії «розслідування можливих корупційних дій ..., які призвели до недоотримання доходів Державного бюджету України в особливо великих розмірах».

З огляду на це Комітет зауважив, що запропонована редакція назви Тимчасової слідчої комісії та одного з її основних завдань (підпункт 1 пункту 2 проекту Постанови) не відповідає принципу правової визначеності, оскільки розбіжність термінології не забезпечує чіткості, зрозумілості та однозначності відносно розуміння того, «корупційні дії» якого органу державної влади чи посадових осіб підлягатимуть розслідуванню Тимчасовою слідчою комісією.

1.2.3 Також Комітет зауважив, що одним з основних завдань Тимчасової слідчої комісії пропонується визначити «дослідження фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (підпункт 2 пункту 2 проекту Постанови), що виходить за межі кола питань, окреслених у назві проекту Постанови, оскільки не передбачає мету такого дослідження, а також його зв'язок з «корупційними діями» та втратами дохідної частини Державного бюджету України.

Водночас, зазначене завдання є самотійним окремим питанням, яке не визначено у назві внесеного проекту ані прямо, ані опосередковано, оскільки на формування дохідної частини Державного бюджету України впливає фінансово-господарська діяльність не тільки діяльність акціонерного товариства

«Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», відтак викликає питання чому виокремлено саме цю компанію.

1.3 Також Комітет привернув увагу до того, що дослідження фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» передбачає «проведення перевірки з дотримання затверджених основних засад здійснення державної власності щодо акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», основних цілей та пріоритетів, згідно з якими держава володіє зазначеною компанією» (абзац четвертий підпункт 2 пункту 2 проекту Постанови).

З огляду на це Комітет зауважив, що основні засади здійснення державної власності щодо акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», проведення перевірки з дотримання яких пропонується здійснити утворюваній Тимчасовій слідчій комісії, були затверджені Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження основних засад здійснення державної власності щодо публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» від 26 квітня 2017 року № 351, яка втратила чинність на підставі Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» від 21 жовтня 2020 року № 982. У свою чергу, пунктом 1 цієї Постанови Кабінету Міністрів України затверджено політику власності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», яка визначає пріоритети, згідно з якими держава володіє акціонерним товариством «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»; основні напрями її діяльності та показники ефективності; спосіб, у який держава реалізує свої права власності щодо цієї компанії.

Разом з цим, 27 вересня 2021 року Кабінет Міністрів України затвердив основні напрями діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» на 2021 рік (пункт 1 Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» № 1011).

1.5 У підпункті 3 пункту 2 проекту Постанови ініціаторами внесення визначено одним з основних завдань Тимчасової слідчої комісії «розслідування критичної ситуації у сфері тарифоутворення, яка склалася внаслідок дій посадових осіб акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

Комітет звернув увагу на некоректність вживання таких слів, як «критичний» в даному випадку, оскільки це є суб'єктивним судженням, відтак визначити критичність «ситуації у сфері тарифоутворення» можливо в процесі відповідного розслідування.

1.6 Враховуючи вищевикладене, назву Постанови Верховної Ради України слід викласти в такій редакції: «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної податкової служби України, Державної митної

служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету, та можливих зловживань у сфері фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», а також привести у відповідність до цієї назви пункт 1 проекту Постанови, а саме:

«1. Утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної податкової служби України, Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету, та можливих зловживань у сфері фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (далі – Тимчасова слідча комісія)».

Крім того, пункт 2 проекту Постанови слід також викласти у наступній редакції:

«2. Визначити основними завданнями Тимчасової слідчої комісії:

1) розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної податкової служби України, Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету;

2) проведення перевірки фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (далі – акціонерне товариство) на предмет вчинення посадовими особами акціонерного товариства можливих протиправних дій щодо використання публічних коштів та неефективних управлінських операцій щодо:

технічного та фінансового стану, ефективності використання основних фондів, що є об'єктами державної власності;

стану систем розподілу природного газу;

видів діяльності акціонерного товариства та інших господарських товариств, пов'язаних з видобутком, транспортуванням, зберіганням, розподілом, постачанням природного газу, у тому числі зовнішньоекономічної діяльності;

дотримання затвердженої політики власності акціонерного товариства, зокрема її пріоритетів, згідно з якими держава володіє цією компанією;

проведення перевірки відомостей щодо отримання та використання акціонерним товариством фінансової підтримки від держави;

ситуації у сфері тарифоутворення».

2. Щодо кількісного та персонального складу утворюваної Тимчасової слідчої комісії Комітет зазначив наступне.

2.1 До проекту Постанови додані копії звернень ініціатора утворення Тимчасової слідчої комісії до всіх депутатських фракцій, депутатських груп у Верховній Раді України.

Згідно з пропозиціями депутатських фракцій та депутатської групи, що надійшли до ініціатора внесення, пропонується обрати до персонального складу Тимчасової слідчої комісії таких народних депутатів України:

від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»:

Аллахвердієву Ірину Валеріївну,
 Бабака Сергія Віталійовича,
 Діденко Юлію Олександрівну,
 Ковальова Олексія Івановича,
 Ковальчука Олександра Володимировича,
 Мулика Романа Мироновича– заступником голови Тимчасової слідчої комісії,

Петруняка Євгена Васильовича,
 Пуртову Анну Анатоліївну;
 від депутатської фракції Політичної партії «ОПОЗИЦІЙНА ПЛАТФОРМА - ЗА ЖИТТЯ» – Колтуновича Олександра Сергійовича;
 від депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» – Крулька Івана Івановича – головою Тимчасової слідчої комісії;
 від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ» – Южаніну Ніну Петрівну;
 від депутатської фракції Політичної Партії «ГОЛОС» – Цабаля Володимира Володимировича;
 від депутатської групи «ДОВІРА» – Приходька Бориса Вікторовича.

Комітет зазначив, що від депутатської групи «Партія «За майбутнє» пропозицій щодо кількісного та персонального складу утворюваної Тимчасової слідчої комісії не надійшло, тому у проекті Постанови представник цієї депутатської групи відсутній.

2.2 Комітет звернув увагу на те, що депутатською фракцією Політичної партії «ОПОЗИЦІЙНА ПЛАТФОРМА - ЗА ЖИТТЯ» запропоновано обрати до складу утворюваної Тимчасової слідчої комісії народного депутата України Колтуновича О.С., якого також запропоновано обрати до складу Тимчасової слідчої комісії щодо корумпованого лобіювання розпродажу сільськогосподарської землі у корисливих інтересах посадовими особами всіх гілок влади (проект Постанови Верховної Ради України реєстр. № 2608 від 17.12.2019), рішення щодо якого Комітетом не було прийнято.

З огляду на це Комітет зазначив, що у разі прийняття Верховною Радою України одного з наведених проектів постанов Верховної Ради України та обрання до складу однієї з утворених Верховною Радою України Тимчасової слідчої комісії народного депутата України Колтуновича О.С., він не зможе бути обраним до складу іншої тимчасової слідчої комісії, оскільки, згідно з вищезазначеними вимогами законів України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України» та Регламенту Верховної Ради України, народного депутата України може бути обрано членом лише однієї тимчасової слідчої та тимчасової спеціальної комісії.

Також Комітет зауважив, що відповідно до пункту 6 проекту Постанови матеріально-технічне, кадрове, інформаційне та організаційне забезпечення діяльності Тимчасової слідчої комісії покладається на Апарат Верховної Ради України.

З цього приводу Комітет звернув увагу на те, що в кошторисі Верховної Ради України на 2021 рік не затверджено обсяги видатків на фінансове забезпечення діяльності тимчасових слідчих та тимчасових спеціальних комісій, тому це питання вирішується виходячи з існуючих фінансових можливостей Апарату Верховної Ради України (які є обмеженими). Разом з цим, розпорядженням першого заступника Керівника Апарату Верховної Ради України – керуючого справами «Про норми витрат паперово-канцелярського приладдя та забезпечення поліграфічною продукцією» від 3 січня 2021 року № 3 затверджено на рік норми забезпечення поліграфічною продукцією, а також норми витрат для діяльності, зокрема, тимчасових спеціальних та тимчасових слідчих комісій.

Окремо Комітет привернув увагу до того, що Верховною Радою України дев'ятого скликання було утворено чотирнадцять тимчасових слідчих комісій, у п'яти з яких наразі строк повноважень ще не закінчився.

Враховуючи викладене, Комітет ухвалив висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України», внесений народним депутатом України Крульком І.І. та іншими (всього 6 підписів) (реєстр. № 6340 від 22.11.2021), та рекомендує Верховній Раді України визначитися щодо проекту Постанови (реєстр. № 6340 від 22.11.2021) шляхом голосування з урахуванням зауважень та пропозицій Комітету щодо назви та завдань Тимчасової слідчої комісії, а саме:

- назву Постанови Верховної Ради України слід викласти в такій редакції: «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної податкової служби України, Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету, та можливих зловживань у сфері фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»»;

- пункт 1 проекту Постанови слід привести у відповідність до цієї назви, а саме: «1. Утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної податкової служби України, Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету, та можливих зловживань у сфері фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (далі – Тимчасова слідча комісія)».

- пункт 2 проекту Постанови слід також викласти у наступній редакції:

- «2. Визначити основними завданнями Тимчасової слідчої комісії:

- 1) розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної податкової служби України, Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету;

- 2) проведення перевірки фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (далі –

акціонерне товариство) на предмет вчинення посадовими особами акціонерного товариства можливих протиправних дій щодо використання публічних коштів та неефективних управлінських операцій щодо:

технічного та фінансового стану, ефективності використання основних фондів, що є об'єктами державної власності;

стану систем розподілу природного газу;

видів діяльності акціонерного товариства та інших господарських товариств, пов'язаних з видобутком, транспортуванням, зберіганням, розподілом, постачанням природного газу, у тому числі зовнішньоекономічної діяльності;

дотримання затвердженої політики власності акціонерного товариства, зокрема її пріоритетів, згідно з якими держава володіє цією компанією;

проведення перевірки відомостей щодо отримання та використання акціонерним товариством фінансової підтримки від держави;

ситуації у сфері тарифоутворення».

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Кальченко Сергій Віталійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002A093100CF118F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-28/03-2021/374075 від 01.12.2021

732415